

**“ ఆదిపర్వము ” - విశ్వవిద్యన సర్వస్వమ్**

॥ విఘ్నేశ్వర ధ్యేనమ్ ॥

శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।  
పునన్దవచనం ధ్యేయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

॥ శ్రీనివాస ధ్యేనమ్ ॥

నమస్తుభ్యం మహాదేవ నారాయణ కృపానిధే ।  
పాపా మః ఫణిశైలేశ భక్తబంధో దయానిధే ॥

॥ మహాభారత శ్రవణ ఫలమ్ ॥

ద్వైపాయనౌష్ఠ పుట నిస్సృతమపుయేయం । పుణ్యం పవిత్రమథ పాపహరం శివం చ ।  
యో భారతం సమధిగచ్ఛతి వాచ్యమానం । కిం తస్య పుష్కరజలైరభిషేచనేన ॥

॥ అథ సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, దేవదేవోత్తమస్య, జగద్రక్షణార్థం, అవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖిలాండకోటి  
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః, అనుగ్రహప్రసాదేన, సర్వేషాం, భక్తజనానాం, ఆధివ్యాధి,  
నివృత్తిద్వారా, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, విషూచికాక్రిమిజనిత, సమస్త, దుష్కభావ నివారణార్థం  
సర్వారిష్ట, నివృత్తిద్వారా, సకలశ్రేయో2భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థ, కామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థ ఫల  
సిద్ధ్యర్థం, వాఙ్మనఃకాయ, ప్రవర్తిత, అనేక జన్మాఘ, నిబర్హణార్థం, సమస్త, పాపక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ,  
శ్రీమన్నవోభారతే, ఆదిపర్వణి, పంచదశాధికర్షితతమ, షోడశాధికర్షితతమాధ్యాయాంతర్గత  
శ్లోకపారాయణం ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే ॥

॥ వ్యోస ధ్యేనమ్ ॥

వ్యోసం వశిష్టనప్తారం శక్తేః పౌత్రమకల్మషమ్ ।  
పరోశరత్కళం వందే శుకతాతం తపోనిధిమ్ ॥  
వ్యోసాయ విష్ణురూపాయ వ్యోసరూపాయ విష్ణవే ।  
నమో వై బ్రహ్మానిధయే, వొసిప్తాయ నమోనమః ॥

**అధ్యాయ:-215 - పశ్చిదశాధికద్విశతతమో2ధ్యాయ: - అర్జునవనవాసపర్వ  
అర్జునకర్తృకో వర్గాయా అప్పరసో గ్రాహయోనిత: సముద్ధారో  
వర్గాయా ఆత్మవృత్తనివేదనం చ**

॥ వర్గోవాచ ॥

అస్పరాస్మి మహాబాహూ దేవారణ్యనిహారిణీ ।  
ఇష్టా ధనపతేర్నిత్యం వర్గా నామ మహాబల ।  
మమ సఖ్యశ్చతస్రోన్యాః సర్వాః కామగమాః శుభాః ॥ 215-15 ॥

తాభిః సార్థం ప్రయాతాస్మి లోకపాలనివేశనమ్ ।  
తతః పశ్యామహే సర్వా బ్రాహ్మణం సంశితవ్రతమ్ ॥ 215-16 ॥

రూపవస్తమధీయానమేకమేకాంతచారిణమ్ ।  
తస్యైవ తపసా రాజంస్తద్వనం తేజసా22వృతమ్ ॥ 215-17 ॥

ఆదిత్య ఇవ తం దేశం కృత్స్నం సర్వం వ్యకాశయత్ ।  
తస్య దృష్ట్వా తపస్తాదృగ్రూపం చాద్భుతముత్తమమ్ ॥ 215-18 ॥

అవతీర్ణాః స్మ తం దేశం తపోవిఘ్నచిక్రీర్షయా ।  
అహం చ సౌరభేయీ చ సమీచీ బుద్భుదా లతా ॥ 215-19 ॥

యాగపద్యేన తం విప్రమభ్యగచ్ఛామ భారత ।  
గాయన్త్యో2థ హసన్త్యశ్చ లోభయిత్వా చ తం ద్విజమ్ ॥ 215-20 ॥

స చ నాస్మాసు కృతవాన్మనో వీర కథశ్చన ।  
నాకమృత మహాతేజాః స్థితస్తపసి నిర్మలే ॥ 215-21 ॥

సో2శపత్కుపితో2స్మాసు బ్రాహ్మణః క్షత్రియర్షభ ।  
గ్రాహభూతా జలే యూయం చరిష్యథ శతం సమాః ॥ 215-22 ॥

**ఇతి శ్రీమహాభారతే ఆదిపర్వణి అర్జునవనవాసపర్వణి తీర్థగ్రాహవిమోచనే  
పశ్చిదశాధికద్విశతతమో2ధ్యాయ: ॥ 215 ॥**

అధ్యాయ:-216 షోడశాధికద్విశతతమో2ధ్యాయ: అర్జునవనవాసపర్వ  
 వర్ణాప్రార్థనయావశిష్టానాం చతస్పణామప్పరసామప్యుద్ధారం కృత్వా అర్జునస్య మణిపూరం  
 గత్వా చిత్రాఙ్గదయా సహ మిలిత్వా చ తతో గోకర్ణతీర్థం ప్రతి గమనమ్

అథ శ్రీమహాభారతే ఆదిపర్వణ్యర్జునవనవాసపర్వణ్యర్జునతీర్థయాత్రాయాం  
షోడశాధికద్విశతతమో2ధ్యాయ: || 216 ||

|| వరోవాచ ||

తతో వయం ప్రవ్యథితాః సర్వా భారతసత్తమ ।  
 అయామ శరణం విప్రం తం తపోధనమచ్యుతమ్ ॥ || 216-1 ||

రూపేణ వయసా చైవ కన్ధర్పేణ చ దర్పితాః ।  
 అయుక్తం కృతవత్యః స్మ క్షన్తుమర్హసి నో ద్విజ ॥ || 216-2 ||

ఏష ఏవ వధో2స్మాకం సుపర్యాప్తస్తపోధన ।  
 యద్వయం సంశితాత్మానం ప్రలోబ్ధం త్వామిహోగతాః ॥ || 216-3 ||

అవధ్యాస్తు స్త్రియః సృష్టా మన్యన్తే ధర్మచారిణాః ।  
 తస్మాద్ధర్మేణ వర్ధ త్వం నాస్మాన్ హింసితమర్హసి ॥ || 216-4 ||

సర్వభూతేషు ధర్మజ్ఞ మైత్రో బ్రాహ్మణ ఉచ్యతే ।  
 సత్యో భవతు కల్యాణ ఏష వాదో మనీషిణామ్ ॥ || 216-5 ||

శరణం చ ప్రపన్నానాం శిష్టాః కుర్వన్తి పాలనమ్ ।  
 శరణం త్వాం ప్రపన్నాః స్మతస్మాత్త్వం క్షన్తుమర్హసి ॥ || 216-6 ||

|| వైశమ్పాయన ఉవాచ ||

ఏవముక్తః స ధర్మాత్మా బ్రాహ్మణాః శుభకర్మకృత్ ।  
 ప్రసాదం కృతవాన్ వీర రవిసోమసమప్రభః ॥ || 216-7 ||

|| బ్రాహ్మణ ఉవాచ ||

శతం సహస్రమయుతం తు సర్వమక్షయ్యవాచకమ్ ।  
 పరిమాణం శతం త్వేతన్నేదమక్షయ్యవాచకమ్ ॥ || 216-8 ||

యదా చ వో గ్రాహభూతా గృహ్లాన్తిః పురుషాజ్జలే ।

ఉత్కర్షతి జలాత్తస్మాత్ స్థలం పురుషసత్తమః ॥

॥ 216-9 ॥

తదా యూయం పునః సర్వాః స్వరూపం ప్రతిపత్యథ ।

అన్యతం నోక్తపూర్వం మే హసతాపి కదాచన ॥

॥ 216-10 ॥

తాని సర్వాణి తీర్థాని తతః ప్రభృతి చైవ హ ।

నారీతీర్థాని నామ్నేహ ఖ్యాతిం యాస్యన్తి సర్వశః ।

పుణ్యాని చ భవిష్యన్తి పావనాని మనీషిణామ్ ॥

॥ 216-11 ॥

### ॥ వర్గోవాచ ॥

తతో2భివాద్య తం విప్రం కృత్వా చాపి ప్రదక్షిణమ్ ।

అచిన్తయామో2పస్పృత్య తస్మాద్దేశాత్ సుదుఃఖితాః ।

క్వ ను నామ వయం సర్వాః కాలేనాల్పేన తం నరమ్ ॥

॥ 216-12 ॥

సమాగచ్ఛేమ యో నస్తద్రూపమాపాదయేత్పునః ।

తా వయం చిన్తయిత్వైవ ముహూర్తాదివ భారత ॥

॥ 216-13 ॥

దృష్టవత్సో మహాభాగం దేవర్షిముత నారదమ్ ।

సప్రుహృష్టాః స్మ తం దృష్ట్వా దేవర్షిమమితద్యుతిమ్ ॥

॥ 216-14 ॥

అభివాద్య చ తం పార్థ స్థితాః స్మ వ్రీడితాననాః ।

స నో2పృచ్ఛద్దుఃఖములముక్తవత్సో వయం చ తమ్ ॥

॥ 216-15 ॥

శ్రుత్వా త్ర యథావృత్తమిదం వచనమబ్రవీత్ ।

దక్షిణే సాగరానూపే పఞ్చ తీర్థాని సన్తి వై ॥

॥ 216-16 ॥

పుణ్యాని రమణీయాని తాని గచ్ఛత మా చిరమ్ ।

తత్రాశు పురుషవ్యాఘ్రుః పాణ్డవేయో ధనజ్ఞయః ॥

॥ 216-17 ॥

మోక్షయిష్యతి శుద్ధాత్మా దుఃఖాదస్మాన్న సంశయః ।

తస్య సర్వా వయం వీర శ్రుత్వా వాక్యమితోగతాః ॥

॥ 216-18 ॥

తదిదం సత్యమేవాద్య మోక్షితాహం త్వయానఘ ।  
 ఏతాస్తు మమ తాః సఖ్యశ్చతస్రో2న్యా జలేశ్రితాః ।  
 కురు కర్మ శుభం వీర ఏతాః సర్వా విమోక్షయ ॥

॥ 216-19 ॥

॥ వైశమ్పాయన ఉవాచ ॥

తతస్తాః పాణ్డవశ్రేష్ఠః సర్వా ఏవ విశామ్పతే ।  
 తస్మాచ్ఛాపాదదీనాత్మా మోక్షయామాస వీర్యవాన్ ।  
 ఉత్థాయ చ జలాత్తస్మాత్ప్రతిలభ్య వపుః స్వకమ్ ॥

॥ 216-20 ॥

తాస్తదాప్సరసో రాజన్నదృశ్యంత యథా పురా ।  
 తీర్థాని శోధయిత్వా తు తథానుజ్ఞాయ తాః ప్రభుః ॥

॥ 216-21 ॥

చిత్రాంగదాం పునర్లక్ష్మం మణిపూరం పునర్యయౌ ।  
 తస్యామజనయత్పుత్రం రాజనం బభ్రువాహనమ్ ।  
 తం దృష్ట్వా పాణ్డవో రాజన్ గోకర్ణమభితో2గమత్ ॥

॥ 216-22 ॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే ఆదిపర్వణ్యర్జునవనవాసపర్వణ్యర్జునతీర్థయాత్రాయాం  
 షోడశాధికద్విశతతమో2ధ్యాయః ॥ 216 ॥

“ ప్రహేళిక - గోవింద నామ సంకీర్తనమ్ ”

॥ అథ క్షమా ప్రార్థనా ॥

ః యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।  
 తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ సమోస్తుతే ॥

॥ అథ లోకక్షేమ ప్రార్థనా ॥

ః సర్వేభవన్తు సుఖినః సర్వేసంతు నిరామయాః ।  
 సర్వేభద్రాణి పశ్యంతు మాకశ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥

॥ అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥

ః కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।  
 కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

॥ అథ మంగళమ్ ॥

ః శ్రియః కాంతాయ కణ్ఠాణనిధయే నిధయేర్థినామ్ ।  
 శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

